

Home>Wetgeving en jurisprudentie>Nationale wetgeving

Nationale wetgeving

Slowakije

Op deze pagina vindt u informatie over het rechtsstelsel in Slowakije.

Informatie over de rechtsorde in Slowakije is te vinden op de pagina [Europees justitieel netwerk: rechtsorde van de civiele rechtbanken](#).

Rechtsbronnen

Soorten rechtsinstrumenten – beschrijving

De term “rechtsbronnen” wordt in drie betekenissen gebruikt:

- rechtsbronnen in materiële zin – materiële rechtsbronnen;
- rechtsbronnen in epistemologische zin – kennisbronnen van het recht;
- rechtsbronnen in formele zin – formele rechtsbronnen.

Op basis van hoe de rechtsnormen tot stand zijn gekomen en de bindende vorm waarin zij tot uitdrukking worden gebracht, worden traditioneel de volgende rechtsbronnen onderscheiden:

- gewoonterecht;
- precedent (jurisprudentie);
- wetgeving;
- wetgevingsverdragen;
- algemene rechtsbeginselen;
- gezond verstand;
- actuele boeken, juridische literatuur en adviezen van deskundigen;
- internationale verdragen, mits ze naar behoren in het rechtssysteem van de Slowaakse Republiek zijn opgenomen.

Hiërarchie van rechtsnormen

Een van de basisbeginselen van de Slowaakse rechtsorde is de hiërarchie van de rechtsnormen. In zowel de praktijk als de uitvoering van de wetgeving is het heel belangrijk voor wat betreft de wettigheid om dit goed te begrijpen. De normenhiërarchie is echter niet alleen een kwestie van rechtlijnige logische voorrang of ondergeschiktheid. Hiërarchie heeft betrekking op de hele problematiek van **legitiem gezag** en omvat ook de categorische imperatief dat regelgeving alleen kan worden opgesteld door een instelling die daartoe bij wet gemachtigd is binnen de grenzen van die wet en van haar eigen wetgevingsbevoegdheid.

Wetgeving wordt ingedeeld naar “rechtskracht”. **Rechtskracht** betreft de volgende eigenschap van wetgeving: een bepaling is ondergeschikt aan een andere (d.w.z. één met grotere rechtskracht) of een bepaling is afgeleid van een andere met grotere rechtskracht. In een situatie waarin bepalingen verschillende rechtskracht hebben, mag de zwakkere bepaling niet in strijd zijn met de sterkere, terwijl de sterkere bepaling de zwakkere mag opheffen.

Wetgeving kan op de volgende manier naar rechtskracht worden ingedeeld:

Primaire wetgeving (wetten)

- constitutionele wetten (altijd primair);
- gewone wetten (primair of afgeleid van constitutionele wetten).

Secundaire wetgeving (afgeleide wetgeving)

- regeringsverordeningen – altijd secundair;
- wetgeving van de centrale overheid – altijd secundair;
- wetgeving van zelfstandige bestuursorganen (autoriteiten) – primair of secundair;
- wetgeving die bij uitzondering is uitgevaardigd door andere autoriteiten dan overheidsinstellingen – altijd secundair.

Wanneer in het stelsel van wettelijke bepalingen een bepaalde wet voorrang heeft, betekent dit in wezen dat alle andere wettelijke bepalingen uit die wet moeten voortvloeien, daarmee in overeenstemming moeten zijn en er in ieder geval niet in tegenspraak mee mogen zijn. In de praktijk betekent dit dat, wanneer een hiërarchisch lagere wettelijke bepaling in tegenspraak is met een hogere bepaling, die hogere bepaling altijd voorrang moet krijgen.

Institutioneel kader

Instellingen verantwoordelijk voor het aannemen van wetgeving

Onderstaande instellingen en autoriteiten zijn bevoegd om wetgeving vast te stellen (wetgevende organen):

- nationaal parlement van de Slowaakse Republiek: de grondwet, constitutionele wetten, wetten, internationale verdragen die voorrang hebben op wetten, internationale verdragen met kracht van wet;
- de Slowaakse regering: regeringsverordeningen;
- ministeries en andere organen van de centrale overheid: uitvoeringsbesluiten, -decreten en -maatregelen;
- gemeenteraad of stadscollege: algemeen verbindende voorschriften;
- lokale overheden: algemeen verbindende regelgeving.

Wetgevingsproces

Fasen van het wetgevingsproces:

- indiening van een wetsvoorstel – wetgevingsinitiatief;
- debat over het wetsvoorstel;
- stemming over het wetsvoorstel;
- ondertekening;
- afkondiging (bekendmaking) van de betrokken wetgeving.

Besluitvormingsproces

Wetgevingsproces

Indiening van een wetsvoorstel – wetgevingsinitiatief

Krachtens artikel 87, lid 1, van wet nr. 460/1992 (de Slowaakse grondwet), kunnen wetsvoorstellen worden ingediend door:

commissies van het parlement van de Slowaakse Republiek;

leden van het parlement van de Slowaakse Republiek;

de Slowaakse regering.

Ingediende wetsvoorstellen worden artikelsgewijs toegelicht in een preambule.

Debat over het wetsvoorstel

Overeenkomstig het reglement van orde van het parlement van de Slowaakse Republiek (wet nr. 350/1996) worden wetsvoorstellen in drie lezingen behandeld:

De eerste lezing is een algemeen debat over de essentie of de **“geest” van het wetsontwerp**. In deze lezing kunnen er geen amendementen of aanvullingen worden ingediend.

Tijdens **de tweede lezing** wordt het wetsvoorstel besproken in de parlementaire commissie(s) waaraan het is toegewezen. Elk wetsvoorstel moet ook door de commissie voor constitutionele zaken worden beoordeeld, waarbij met name wordt gekeken of het **in overeenstemming is met de Grondwet**, het constitutioneel recht, verbindende internationale verdragen, gewone wetten en het EU-recht. Na behandeling in deze commissie wordt het voorstel toegezonden aan het parlement en kunnen **amendementen en aanvullingen worden ingediend**, waarover kan worden gestemd. Dat is de reden waarom de verschillende standpunten van de commissies vóór het debat in het parlement van de Slowaakse Republiek moeten worden geconsolideerd. Het wetsvoorstel wordt verstuurd naar het parlement van de Slowaakse Republiek als **de coördinatiecommissie het gezamenlijke verslag bij bijzondere resolutie heeft goedgekeurd**. Dit verslag vormt de basis voor de behandeling van en stemming over het wetsvoorstel in tweede lezing in het parlement.

De derde lezing is beperkt tot die bepalingen van het wetsvoorstel waarvoor in tweede lezing amendementen of aanvullingen werden goedgekeurd. In de derde lezing kunnen de parlementsleden alleen nog wetgevingstechnische verbeteringen aanbrengen en spellings- en grammaticale fouten corrigeren.

Amendementen en aanvullingen om andere fouten te herstellen, moeten door ten minste dertig leden van het parlement van de Slowaakse Republiek worden ingediend. Zodra hierover is gedebatteerd, wordt over het wetsvoorstel in zijn geheel gestemd.

Stemming over het wetsvoorstel

Om een wet aan te nemen moet **een absolute meerderheid van de aanwezige leden die wet goedkeuren**.

De grondwet kan alleen worden gewijzigd en afzonderlijke artikelen kunnen alleen worden ingetrokken bij gekwalificeerde meerderheid. Dat wil zeggen: drie vijfde van alle leden van het Slowaakse parlement (3/5 van 150).

Het vereiste quorum voor het Slowaakse parlement is bereikt wanneer ten minste de helft van de leden aanwezig is.

Ondertekening van het aangenomen wetsvoorstel

Het aangenomen wetsvoorstel wordt ondertekend door:

de president van de Slowaakse Republiek;

de voorzitter van het Slowaakse parlement;

de eerste minister van de Slowaakse Republiek.

In deze fase van de procedure worden de inhoud, de procedurele juistheid en de definitieve vorm van het aangenomen wetsvoorstel gecontroleerd. Door de wet te ondertekenen, bekrachtigen deze hoogste grondwettelijke mandatarissen de wet zoals deze is geformuleerd.

De president heeft het recht om een zogenaamd “opschortend veto” uit te oefenen en te weigeren een aangenomen wet te ondertekenen op grond van inhoudelijke gebreken. Samen met zijn opmerkingen moet hij of zij de aangenomen wet terugsturen naar het parlement met het oog op een nieuwe bespreking ervan.

De teruggestuurde wet wordt dan opnieuw in tweede en derde lezing behandeld. Het Slowaakse parlement kan daarbij rekening houden met de opmerkingen van de president, maar kan ze ook naast zich neerleggen. Het parlement kan het opschortende veto buiten werking stellen met een nieuwe stemming, waarna de wet moet worden afgekondigd, zelfs zonder de handtekening van de president.

Afkondiging (bekendmaking) van de betrokken wetgeving

Afkondiging is de laatste fase in het wetgevingsproces. Wettelijke bepalingen die op het hele grondgebied van toepassing zijn, worden formeel bekendgemaakt in het Zbierka zákonov (staatsblad van de Slowaakse Republiek). Deze bekendmaking valt onder de bevoegdheid van de Slowaakse minister van Justitie. Het Zbierka zákonov is het staatsblad van de Slowaakse Republiek. Het wordt zowel in elektronische vorm als op papier uitgegeven.

De elektronische versie en de papieren versie van het staatsblad hebben dezelfde rechtsgevolgen en een identieke inhoud. De elektronische versie van het staatsblad is kosteloos beschikbaar op de portaalsite Slov-Lex.

Inwerkingtreding/vankrachtwording

Wetgeving treedt in werking op de datum waarop deze wordt afgekondigd in het staatsblad.

Wetgeving wordt van kracht op de 15e dag na de afkondiging in het staatsblad, tenzij er een latere vankrachtwordingsdatum in is vastgelegd.

Overige wetten worden bindend op de datum van afkondiging in het staatsblad.

Instrumenten om conflicten tussen de verschillende rechtsbronnen te beslechten

Een lager normatief instrument mag niet in tegenspraak zijn met een hoger instrument.

Een normatief instrument kan alleen door middel van een normatief instrument van dezelfde of hogere rechtskracht worden gewijzigd of ingetrokken.

In de praktijk is de regel bij het oplossen van onverenigbaarheid tussen wetgeving met dezelfde rechtskracht dat meer recente wetgeving oudere wetgeving wijzigt of intrekt, of dat een algemene norm wordt ingetrokken of gewijzigd door een specifieke norm.

Het Grondwettelijk Hof van de Slowaakse Republiek beoordeelt en beslist of:

wetten in overeenstemming zijn met de grondwet;

regelgeving van de overheid en algemeen bindende wettelijke bepalingen van ministeries en andere centrale overheden voldoen aan de grondwet, constitutionele wetten en gewone wetten;

algemeen bindende voorschriften uitgevaardigd door autonome bestuursorganen in overeenstemming zijn met de grondwet en de wetten;

algemeen bindende wettelijke bepalingen uitgevaardigd door lokale organen van de centrale overheid in overeenstemming zijn met de grondwet, wetten en andere algemeen bindende wettelijke bepalingen;

algemeen bindende wettelijke bepalingen in overeenstemming zijn met internationale verdragen die op de wettelijk voorgeschreven wijze zijn afgekondigd.

Wanneer het Grondwettelijk Hof oordeelt dat er sprake is van onverenigbaarheid tussen wettelijke bepalingen, verliezen deze bepalingen – of delen of voorschriften daarvan – hun rechtskracht. Indien de organen die de bepalingen hebben uitgevaardigd er niet in slagen deze binnen de wettelijke termijn na de uitspraak in overeenstemming te brengen met de betreffende hogere instrumenten, verliezen de bepalingen – of delen of voorschriften daarvan – hun werking.

Juridische gegevensbanken

De databank Slov-Lex van het Slowaakse ministerie van Justitie

Het wetgevings- en informatieportaal van het ministerie van Justitie “Slov-Lex” is gebaseerd op twee onderling verbonden informatiesystemen:

eZbierka (in de Engelstalige versie van de website “e-Collection” genoemd) – een informatiesysteem waarin bindende geconsolideerde elektronische versies van wetgevingsteksten en andere normen worden aangeboden aan degenen aan wie de wet gericht is;

eLegislativa (in de Engelstalige versie “e-Legislation”) – een procesmanagement-informatiesysteem voor alle fasen van het wetgevingsproces, dat is uitgerust met geavanceerde redactiehulpmiddelen voor wetgevers.

Voordelen voor doelgroepen

Het fundamentele rechtsbeginsel dat alle mensen bekend zijn met de geldende en vigerende wet en op de hoogte zijn van hun rechten en plichten is in de praktijk steeds moeilijker vol te houden, omdat het wetgevingscorpus almaar groter en complexer wordt. Het project Slov-Lex zal de toepassing van dit beginsel bevorderen door eenieder te verzekeren van effectieve toegang tot de geldende wetgeving:

burgers – zullen met name voordeel hebben van de afdeling e-Collection van het project in de vorm van een formeel en substantieel verbeterde toegang tot de vigerende wetgeving, zonder dat hier kosten aan zijn verbonden, en een grotere bekendheid van nieuwe wetgeving;

rechtsbeoefenaren – krijgen een continue toegang tot de vigerende wetgeving en de mogelijkheid om meldingen te krijgen van nieuwe wetgeving van de Slowaakse Republiek of de Europese Unie, zowel in het algemeen als specifiek van wetgeving die van toepassing is op hun specialismen;

ondernemers – krijgen eveneens kosteloos een continue toegang tot de vigerende wetgeving en de mogelijkheid om op de hoogte te worden gebracht van nieuwe Slowaakse en EU-wetgeving, zowel in het algemeen als specifiek van wetgeving die van toepassing is op hun vakgebied; het betere regelgevingsklimaat zal leiden tot gunstigere omstandigheden voor bedrijven en minder administratieve bedrijfslasten;

lokale en regionale instanties – krijgen een continue toegang tot de vigerende wetgeving, terwijl tegelijkertijd hun administratieve lasten (de administratief omslachtige en kostbare verplichting om op werkdagen toegang tot het staatsblad te bieden, die gepaard gaat met een abonnement op en het bewaren van een papieren exemplaar van het staatsblad) zullen worden verminderd, doordat de omslachtige verplichting om op werkdagen begeleide toegang tot het staatsblad te bieden, vervalt;

overheden – het project zal enerzijds kosteloos een continue toegang verschaffen tot bronnen van de vigerende wetgeving en anderzijds de administratieve lasten en daarmee de financiële kosten van het wetgevingsproces verminderen; de uitvoering van taken op het gebied van wetgeving en de toepassing van EU-wetgeving kunnen worden verbeterd;

justitiële autoriteiten – krijgen een continue en snelle toegang tot de op elk moment in het verleden vigerende wetgeving en de mogelijkheid om in gerechtelijke beslissingen te verwijzen naar de wetgeving die op een bepaald moment van kracht was, hetgeen routineuze werkzaamheden ten minste voor een deel zal wegnemen en de efficiëntie van het werk van rechters en rechtbankpersoneel ten goede zal komen;

wetgevingsautoriteiten – zullen gebruik kunnen maken van een efficiënt hulpmiddel voor het opstellen van wetgeving en het beheren van het wetgevingsproces, wat hen deels van de rompslomp zal ontlasten, zodat zij zich meer kunnen richten op de inhoud van voorstellen die in behandeling zijn.

Verwante links

[Wetgevings- en informatieportaal Slov-Lex](#)

Laatste update: 10/11/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.